

**DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO
A
ODVETVIA SLOVENSKEHO PRÁVA**

Prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

TRIEDENIE NEHMOTNÝCH STATKOV

- jednotlivé stránky osobnosti človeka a ich hmotne zachytené prejavy
- názov právnickej osoby a jej dobrá povesť
- autorské diela
- umelecké výkony
- zvukové, obrazové, zvukovo-obrazové záznamy

NEHMOTNÉ STATKY

- vynálezy, úžitkové vzory, topografie polovodičových výrobkov, dizajny, odrody rastlín
- ochranné známky, označenia pôvodu výrobkov a zemepisné označenia výrobkov a obchodné mená
- nové spôsoby prevencie diagnostiky chorôb a liečenia ľudí a zvierat a nové spôsoby ochrany rastlín proti škodcom a chorobám
- zlepšovacie návrhy, know-how, logá, doménové mená
- ostatné nehmotné statky

PRÁVO NEHMOTNÝCH STATKOV

- právo ochrany osobnosti fyzickej osoby a názvu a dobrej povesti právnickej osoby
- právo duševného vlastníctva

PRÁVO DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

- **autorské právo,**
práva **príbuzné** autorskému právu a
práva **súvisiace** s autorským právom
- **priemyselné práva a**
práva **obdobné** priemyselným
právam

VZŤAHY A SÚVISLOSTI MEDZI **AP** A **PP**

- ❖ **Predmety priemyselnoprávnej ochrany ako obsah autorských diel**
- ❖ **Dizajn, ochranná známka a logo ako autorské diela**
- ❖ **Porušenie autorského práva ako dôvod pre podanie námietok /pri prihláškach OchZ/**
- ❖ **Porušenie autorského práva ako dôvod pre neplatnosť resp. pre zrušenie ochrannej známky**

AUTORSKÉ PRÁVA, PRÁVO PRÍBUZNÉ AP A PRÁVA SÚVISIACE S AP

- Autorské právo
- Právo výkonných umelcov (príbuzné AP)
- Právo výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov a právo vysielateľov (súvisiace s AP)

~~zákon č. 618/2003 Z.z.~~ **Zákon č.185/2015 Z.Z. - AZ**

PRIEMYSELNÉ VLASTNÍCTVO

- Priemyselné práva
- Práva obdobné priemyselným právam

PRIEMYSELNÉ PRÁVA

- **Priemyselné práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti:**
 - patentové právo (právo vynálezov),/ **zák.č. 435/2001 Z.z.**
 - právo dizajnov, **zák.č. 444/2002 Z.z.**
 - právo úžitkových vzorov, /**zák. č. 517/2007 Z.z.**
 - právo topografií polovod. výrobkov, /**zák.č.146/2000 Z.z.**
 - právo odrôd rastlín /**zák. č. 202/2009 Z.z.**
- **Priemyselné práva na označenie:**
 - známkové právo /**zák. č. 506/2009 Z.z.**
 - právo označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov, /**zák. č. 469/2003 Z.z.**
 - právo obchodných mien - **Obchodný zákonník – zák.č. 513/1991 Zb.**

ROZDIEL MEDZI AP A PP

Autorské právo vzniká momentom
vytvorenia diela

Priemyselno-právna ochrana vyžaduje

1. vytvorenie riešenia

2. podanie prihlášky /priorita/

3. rozhodnutie o udelení ochrany

- autorské dielo je jedinečné a neopakovateľné
- predmet priem.právnej ochrany môžu vytvoriť viaceré osoby
- pri právach na označenie osobitné zákony neupravujú pôvodcu- tvorcu

PRÁVA OBDOBNÉ PRIEMYSELNÝM PRÁVAM

- **Práva obdobné priemyselným právam na výsledky tvorivej duševnej činnosti:**
 - zlepšovateľské právo (právo zlepšovacích návrhov),
 - **Zák.č. 527/1990 Zb.**
 - právo nových spôsobov prevencie, diagnostiky chorôb a liečenia ľudí a zvierat a ochrany rastlín proti škodcom a chorobám, **/neupravené/**
 - právo know-how;
- **Práva obdobné priemyselným právam na označenie:**
 - logo /ako nezapísané označenie/
 - doménové mená

KNOW- HOW

- právo obdobné priemyselným právam

- **základné znaky:**

- nehmotný statok, ktorý je vyjadrený vo forme, umožňujúcej jeho vnímanie a poznanie (určitosť),
- poznatky, informácie, skúsenosti a vedomosti z rôznych oblastí
- je užitočné pre jeho používateľa,
- nie je všeobecne známe a ani dostupné,
- má svoju hodnotu /možno ju vyjadriť/,
- je využiteľné tretími osobami,
- je prevoditeľné,
- nie je chránené podľa osobitných predpisov;

PRÁVA SÚVISIACE S PRÁVOM DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

- právo obchodného tajomstva
- práva (hospodárskej) nekalej súťaže:
 - klamlivá reklama
 - klamlivé označenie tovaru a služieb
 - vyvolávanie nebezpečenstva zámieny
 - parazitovanie na povesti
 - porušovanie obchodného tajomstva
 - **Obchodný zákonník v SR**

VZŤAH PRÁVNEJ ÚPRAVY DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA K JEDNOTLIVÝM ODVETVIAM SLOVENSKEHO PRÁVA

- Občianske právo a duševné vlastníctvo
- Obchodné právo a duševné vlastníctvo
- Pracovné právo a duševné vlastníctvo
- Správne právo a duševné vlastníctvo
- Trestné právo a duševné vlastníctvo
- Daňové, finančné právo a duševné vlastníctvo
- Medzinárodné a Európske právo a duševné vlastníctvo

OBČIANSKE PRÁVO A DV

- **OZ** – lex generalis k právnym normám PDV
- OBZ** – lex generalis k normám PDV ale aj lex specialis k OZ

V PDV platí zásada:

- zmluvnej voľnosti
- prevencie

OBČIANSKE PRÁVO A DV

❑ **Subjekty PDV**

- ❖ - fyzické osoby - **autori, pôvodcovia**
- ❖ - právnické osoby - **zamestnávateľ**
- ❖ - štát

❑ **Právne úkony**

❑ **Premlčanie**

❑ **Zastúpenie- **plná moc****

❑ **Vlastnícke právo – DV,**

- **podielové spoluvlastníctvo**
- **bezpodielové spoluvlastníctvo manželov**
- **záložné právo- zriadenie – vznik**

OBČIANSKE PRÁVO A DV

Porušením povinností (ale i práv) môže nastať :

ujma

majetková

- zodpovednosť za škodu
 - – odkaz na OZ
 - všeobecná zodpovednosť
 - - § 442a OZ
 - zodpovednosť štátu
(zák. č. 514/ 2003 Z.z.)
- bezdôvodné obohatenie
§ 458a OZ

nemajetková

- ochrana osobnosti
- morálna satisfakcia
- náhrada nemajetkovej
- ujmy v peniazoch
- uverejnenie rozsudku

OBČIANSKE PRÁVO A DV

❑ Dedenie

- **hmotných vecí (CD, knihy, obrazy)**
- **nehmotných statkov – práv**

- **absolútne práva** (len autorské)
- **relatívne práva**

Zákon č. 161/2015 Z.z. – Civilný mimosporový poriadok

- **Súd vydá uznesenie o dedičstve**

/ zrušené osvedčenie o dedičstve vydávané notárom/

OBČIANSKE PRÁVO A DV

Dedenie autorských práv

výhradné *osobnostné* práva autora

- týchto práv nemôže vzdať , nemôže ich previesť na iné osoby
- tieto osobnostné práva **zanikajú smrťou autora.**

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

- ❑ **Obchodné meno - § 8 až 12**
- ❑ **Názov právnickej osoby a jej dobrú povesť**
upravuje OZ v § 19 b.

Obchodným menom sa rozumie názov (iba slovné označenie), pod ktorým podnikateľ vykonáva právne úkony pri svojej podnikateľskej činnosti a ktorým sa zároveň odlišuje od iných podnikateľov.

Fyzická osoba – zápis do živnostenského registra

Právnická osoba – zápis do obchodného registra

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

- **prechod** obchodného mena u fyzickej osoby, ten môže nastať iba v dôsledku dedenia podniku
- **prechod** obchodného mena právnickej osoby je možný pri prechode majetku na právneho nástupcu
- **prevod** obchodného mena fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ten je možný iba v súvislosti s prevodom podniku (pozri § 476 a nasl. OBZ).

Ochrana - ak je zapísané – žaloba o zmenu
- ak nie je zapísané – žaloba o zdržanie

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

- **Ochrana duševného vlastníctva ako obchodné tajomstvo**
- **Ochrana duševného vlastníctva prostriedkami proti nekalej súťaži**
 - musí ísť o konanie **v rámci hospodárskej súťaže**,
 - toto konanie **je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a**
 - je **spôsobilé privodiť ujmu** iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom.

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

V súvislosti s **nekalou súťažou** právami duševného vlastníctva treba poukázať najmä na :

- klamlivú reklamu (§ 45 OBZ),
- klamlivé označovanie tovaru a služieb (§ 46 OBZ),
- vyvolávanie nebezpečenstva zámeny (§ 47 OBZ),
- parazitovanie na povesti (§ 48 OBZ),
- porušovanie obchodného tajomstva (§51 OBZ).

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

Osoby, ktorých práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, môžu sa proti rušiteľovi domáhať na súde aby :

- - sa toho konania zdržal,
- - odstránil závadný stav,
- - poskytol primerané zadosťučinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch,
- - mu nahradil škodu a prípadne aj vydal bezdôvodné obohatenie,
- - sa uverejnil rozsudok.

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

- Podľa **§ 558 OBZ**, ak je predmetom diela výsledok činnosti, ktorý je chránený právom z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva (najčastejšie autorským právom), je objednávateľ oprávnený použiť ho len na účel vyplývajúci z uzavretej zmluvy o dielo. Na iné účely je oprávnený ho použiť len so súhlasom zhotoviteľa
- Podľa **§ 559 OBZ** zhotoviteľ zodpovedá za porušenie práva inej osoby z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva v dôsledku použitia predmetu diela, ak k tomuto porušeniu dôjde podľa právneho poriadku SR alebo právneho poriadku štátu, kde sa má predmet diela využiť, a zhotoviteľ o tom vedel v čase uzavretia zmluvy.

OBCHODNÉ PRÁVO A DV

Medzi **nepenažné vklady** do obchodných spoločností patria aj predmety duševného vlastníctva.

PRACOVNÉ PRÁVO A DV

- Súbeh autorskoprávnej ochrany a pracovnoprávnej
 - zamestnanecké diela (školské)
 - ochrana výsledkov vedeckovýskumnej činnosti
- súbeh priemyselno-právnej ochrany a pracovnoprávnej
 - diela vytvorené v rámci prac.pomeru /novela/

Nie u zlepšovacích návrhov !

SPRÁVNE PRÁVO A DV

- ❖ Konanie o udelení ochrany pred Úradom (ale aj iné konania) je od okamihu podania prihlášky **správnym konaním**, na ktoré sa vzťahuje zákon č. **71/1967 Zb.** o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
 - s výnimkami upravenými priamo v osobitných priemyselnoprávných predpisoch.
- ❖ č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

SPRÁVNE PRÁVO A DV

- **§ 73 ods.3 PZ** : Na konanie pred úradom podľa tohto zákona sa vzťahuje zákon o správnom konaní s výnimkou ustanovení **§ 19, § 23, § 28 až 32, § 39, § 49, § 50, § 59 ods. 1 a § 60.**
- **§ 51 ods. 5 ZOZ** :Na konanie pred úradom podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní ²⁷⁾ s výnimkou ustanovení § 19, 28, 29, 32 až 34, 39, 49, 50, § 59 ods. 1 a § 60.

SPRÁVNE PRÁVO A DV

- §19-podanie, §23 nazeranie do spisov, §28 odpustenie zmeškania lehôt, §29 prerušenie kon. § 30 zastavenie konania, § 31 trovy konania § 34 dokazovanie, § 39 čestné vyhlásenie § 49 lehoty pre rozhodnutie, § 59 ods. 1 a § 60 sa týkajú odvolacieho konania

SPRÁVNE PRÁVO A DV

- **Jednotlivé druhy konaní pred Úradom priemyselného vlastníctva SR**
 - a) konanie o udelení ochrany,
 - b) určovacie konanie,
 - c) o odňatí ochrany
 - d) zrušovacie konanie,
 - e) výmazové konanie,
 - f) konanie o odňatí ochrany
 - g) konanie o vyhlásenie OchZ za neplatnú
 - h) konanie o udelenie nútenej licencie.

TRESTNÉ PRÁVO A DV

- ❖ trestné činy proti priemyselným právam a proti autorskému právu sú upravené v § 281 až 283 TZ.
- ❖ trestné činy zneužitia účasti na hospodárskej súťaži, kde patrí nekalá súťaž a obmedzovanie hospodárskej súťaže (§ 250 TZ),
- ❑ dochádza k zneužitiu uplatňovania trestného práva (trestné právo sa chápe ako právo *ultima ratio*)

TRESTNÉ PRÁVO A DV

- Najprv je potrebné využiť právne prostriedky
 - podaním žaloby na súde a vymáhať škodu či bezdôvodné obohatenie
 - uloženie pokút
- trestnoprávnu ochranu zákonodarca viaže na predmety priemyselných práv, na ktoré už bola udelená osobitná ochrana,

TRESTNÉ PRÁVO A DV

- V súvislosti s porušením práv pôvodcov, majiteľov alebo oprávnených užívateľov predmetov priemyselného vlastníctva môže byť spáchaný napríklad aj trestný čin podvodu (§ 221 TZ), trestný čin zneužívania informácií v obchodnom styku (§ 265 TZ) alebo trestný čin poškodzovania cudzích práv (§ 375 a nasl. TZ) a iné.
- Trestný zákon upravuje aj skutkovú podstatu trestného činu „Ohrozenie obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva“ (§ 264 TZ).

DAŇOVÉ, FINANČNÉ ,COLNÉ PRÁVO A DV

- Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v § 6 ods. 2 písm. a) medzi príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti zahŕňa aj príjmy z použitia alebo z poskytnutia práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva vrátane autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom,
- V § 8 ods. 1 písm. g) ZDP sú medzi ostatnými príjmami zahrnuté príjmy zo **zdedených práv** z priemyselného a iného duševného vlastníctva vrátane autorských práv a práv príbuzných autorskému právu.

DAŇOVÉ, FINANČNÉ ,COLNÉ PRÁVO A DV

- § 22 ZDP upravuje odpisovanie nehmotného majetku
- odmeny, na ktorých sa dohodli autori alebo pôvodcovia predmetov priemyselného vlastníctva s tretími osobami, nie sú cenami v zmysle zákona č. 18/1996 Z.z. o cenách.
- zákon č. 200/2004 Z.z. o opatreniach proti porušovaniu práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru.

DAŇOVÉ, FINANČNÉ ,COLNÉ PRÁVO A DV

- oprávnená osoba, ktorej práva duševného vlastníctva boli porušené alebo ohrozené, môže podať Colnému riaditeľstvu SR žiadosť o prijatie opatrenia.

COLNÉ PRÁVO A DV

- **Zákon č. 486/2013 Z.z.o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi (nahradil zákon č. 200/2004 Z.z.)**

CIVILNÉ PROCESNÉ PRÁVO A DV

Príslušnosť v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávných sporoch

(1) Na konanie v sporoch z nekalého súťažného konania a v autorskoprávných sporoch je príslušný

a) Okresný súd Bratislava I pre obvody Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre,

b) Okresný súd Banská Bystrica pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne,

c) Okresný súd Košice I pre obvody Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove.

NEODKLADNÉ OPATRENIA A ZABEZPEČOVACIE OPATRENIA

(1) Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

(2) Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd.

(3) Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, **ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.**

§ 325 CSP

Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné **bezodkladne upraviť pomery** alebo ak je **obava, že exekúcia bude ohrozená**.

Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby

- a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje,
- b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde,
- c) nenakladala s určitými vecami alebo právami,
- d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala,

NEODKLADNÉ OPATRENIE VO VECIACH PRÁVA DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA § 341 CSP

- Neodkladným opatrením môže súd nariadiť strane, aby sa zdržala konania, ktorým ohrozuje alebo porušuje právo duševného vlastníctva.
- Súd môže na návrh úspešného žalobcu priznať právo zverejniť rozsudok alebo jeho časť na trovy žalovaného; vo výroku rozsudku určí rozsah, formu, spôsob zverejnenia a výšku trov zverejnenia rozsudku, prípadne výšku preddavku, ktorý je potrebné zložiť žalobcovi, ktorého žalobe sa vyhovel.

§ 342 CSP

- Navrhovateľ neodkladného opatrenia môže navrhnúť, aby ten, kto ohrozuje alebo porušuje právo duševného vlastníctva, mohol **namiesto** zdržania sa takého konania **zložiť zábezpeku** do úschovy súdu na náhradu škody alebo inej ujmy vzniknutej ohrozovaním alebo porušovaním práva duševného vlastníctva. O výške zábezpeky rozhodne súd uznesením, v ktorom určí výšku zábezpeky, ako aj lehotu, v ktorej je potrebné zábezpeku zložiť.

ZABEZPEČOVACIE OPATRENIE § 343 CSP

- Zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.
- Záložné právo sa zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení. Záložné právo vzniká zápisom do príslušného registra.

§ 330 CSP - NEODKLADNÉ OPATRENIA

- Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

SMERNICA EÚ

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 17/zv. 2; Ú.v. EÚ L 157, 30.4.2004).
-

Ť

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

Ďakujem za pozornosť

